

Til

udvalgets medlemmer og stedfortrædere

samt de danske medlemmer af Konventet

Resumé af konference i Oslo 4. september 2002:

"Nordiske Perspektiver på Europas Fremtid"

Resumé af resumeet

Det norske udenrigsministerium holdt den 4. september en heldagskonference i Oslo med titlen "Nordiske perspektiver på Europas fremtid". Udenrigsminister **Jan Petersen** sagde i sin åbningstale, at den norske regering ønsker at fremme Europadebatten i Norge, selv om partierne i samlingsregeringen er blevet enige om ikke at tage spørgsmålet om norsk medlemskab af EU op i denne regeringsperiode. **Henning Christophersen** fremhævede, at der i forbindelse med de hidtidige regeringskonferencer har været en indre sammenhæng mellem de institutionelle ændringer og de politikændringer, man ønskede gennemført, og kommenterede de tre substansemner, man beskæftiger sig med på Konventet: ØMU'en, 3. søjle og det udenrigspolitiske samarbejde. Han forudså, at slutproduktet vil blive en grundtaktat plus nogle guidelines for substanskapitlerne i traktaten. Han mente ikke, man ville foreslå en forfatning for et føderalt Europa, hvis man ved føderalt forstod centralistisk. Den tidligere svenske statsminister **Carl Bildt** anlagde de store historiske perspektiver og beskrev den europæiske udvikling fra mordet i Sarajevo i 1914 til et forenet Europa i 2014. Professor **Teija Tiilikainen**, som er den finske regerings repræsentant i Konventet, mente ikke, man kunne kalde det, der kom ud af Konventets arbejde, en grundlov, idet det stadig vil være medlemsstaterne, der er de suveræne indehavere af magt, som de aftaler at overdrage dele af til Unionen. I paneldebatten om EU's fremtid mente **Niels Helveg Petersen**, det var nødvendigt at forenkle traktaterne, men troede, man ville nøjes med at henvise til charteret om grundlæggende rettigheder. **Peter Skaarup** advarede mod at gå for langt mht. integrationen og foretrak et rent praktisk samarbejde – ikke et ægteskab, men et bofællesskab. **Sören Lekberg** fra S slog til lyd for, at de nationale parlamenter kontrollerede regeringerne, som han opfattede som repræsentanter for parlamenterne, mens **Kimmo Kiljunen** fra Finland gerne ville være med til at skabe et nyt, overnationalt Europa.

Det norske udenrigsministerium havde – i samarbejde med de nordiske landes ambassader i Oslo – arrangeret en konference om "Nordiske Perspektiver på Europas Fremtid". Der var over 200 deltagere til heldagskonferencen, som fandt sted den 4. september 2002. Nedenfor er gengivet nogle af de hovedsynspunkter, der kom frem, idet vægten er lagt på de perspektiver, som er relevante for arbejdet i Det Europæiske Konvent.

Udenrigsminister Jan Petersen: "Norge, Norden og Europas fremtid"

Den norske udenrigsminister Jan Petersen henviste i sin åbningstale til, at det var en del af den aftale, som danner grundlaget for den nuværende norske koalitionsregering, at man ikke ville tage spørgsmålet om norsk medlemskab af Den Europæiske Union op i denne regeringsperiode. Alligevel ønskede regeringen at fremme Europadebatten i Norge. Det var baggrunden for, at man havde indkaldt til konferencen.

Udenrigsministeren kom også ind på, om Det Europæiske Konvent kunne sammenlignes med Philadelphia-konventet, som udarbejdede den amerikanske forfatning, og Eidsvoll-forsamlingen, som

skabte den norske grundlov. Han pegede på, at formelt set har Det Europæiske Konvent ikke så store beføjelser, idet det højst kan komme med et udkast til en forfatningstraktat, som stats- og regeringscheferne på regeringskonferencen står frit overfor.

Henning Christophersen: "Konventet om Europas fremtid – centrale problemstillinger"

Medlem af Konventets Præsidium og tidligere medlem af Europa-Kommissionen Henning Christophersen ridsede i det første af hovedindlæggene nogle af de helt centrale problemstillinger i Konventets arbejde op. Han tog udgangspunkt i et karakteristisk træk i EU's udvikling, nemlig at udvidelserne i dybden (nye arbejdsområder og nye opgaver) gik hånd i hånd med udvidelserne i bredden (flere medlemmer), og at der var en indre sammenhæng mellem de institutionelle ændringer og de politikændringer, som var blevet gennemført ved de hidtidige traktatrevisioner. Som et eksempel nævnte han, at det ikke var tilfældigt, at Storbritannien og Danmark først kom med i EF, da den fælles landbrugspolitik var fastlagt. På samme måde er det ikke tilfældigt, at optagelsen af de mange nye medlemslande først sker efter at de nuværende medlemslande på en regeringskonference i 2004 har fastlagt nye spileregler for samarbejdet. Henning Christophersen pegede på, at resultatet af de to mest succesrige regeringskonferencen – som førte til fællesakten fra Luxembourg og Maastrichttraktaten – blev de institutionelle ændringer drevet frem af de politiske udviklinger, som man ønskede fremmet og traktatfæstet. Derfor var disse to regeringskonferencer ikke et nulsumsspil. I den forbindelse gav Christophersen udtryk for den opfattelse, at en bred dagsorden giver bedre resultater, at alle kan få noget med hjem, samtidig med at de giver indrømmelser. Som et eksempel nævnte han, at Margaret Thatcher i sin tid gik med til flere flertalsafgørelser til gengæld for at få gennemført det indre marked.

Henning Christophersen karakteriserede det nuværende traktatgrundlag som en hybrid, idet der er tale om en blanding af forfatningselementer, politikemner og gennemførelses- og overgangsbestemmelser. Han fremhævede, at i modsætning til de traditionelle regeringskonferencer tager arbejdet i Konventet ikke udgangspunkt i nationale interesser. Hidtil har debatten været meget fri, idet man har befundet sig i en lyttefase, men i løbet af efteråret vil Konventets Præsidium på baggrund af de hidtidige drøftelser, resultatet fra arbejdsgrupperne og de skriftlige oplæg, der kommer fra konventsmedlemmerne, fremlægge sit oplæg til, hvad man mener at arbejdet skal ende med.

Henning Christophersen opdelte de problemstillinger, man arbejder med i Konventet, i tre substansområder: ØMU'en, 3. søjle og FUSP. I forbindelse med drøftelsen af fremtiden for den Økonomiske og Monetære Union skal man tage stilling til, om der skal være et særligt ministerråd for euro-koordinationen. I øjeblikket har man den situation, at forhandlerne fra Storbritannien, Danmark og Sverige sidder uden for det lokale, hvor eurolandene drøfter den økonomiske politik, og først bliver kaldt ind, når beslutningerne er truffet. Men den situation vil ændre sig, når eurolandene ikke automatisk har kvalificeret flertal i økofinrådet. Med hensyn til 3. søjle drejer det sig om at få gennemført en kommunitarisering, således at man f.eks. kan få en fælles købelov og kontraktlovgivning. I øjeblikket er udenrigs- og sikkerhedspolitikken et prerogativ for regeringerne (Det Udenrigspolitiske Nævn skal blot høres). Henning Christophersen mente ikke, der her ville blive tale om en kommunitarisering, således at Kommissionen fik den rolle, den spiller i 1. søjle, men udkastede den tanke, at den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik kunne blive et prerogativ for Ministerrådet, altså noget som det generelle råd af udenrigsministre traf beslutning om.

Hvordan bliver så slutproduktet af konventsarbejdet? spurgte Henning Christophersen. Han opstillede her tre scenarier:

- En rapport med forskellige optioner
- En præambel plus nogle traktatrettelser
- En grundtraktat plus guidelines for substanskapitlerne i traktaten

Det første scenarie lever ikke op til ambitionsniveauet blandt konventsmedlemmerne, det andet opfylder ikke mandatet fra Laeken. Derfor troede Henning Christophersen mest på det tredje

scenarie, idet han gjorde opmærksom på, at Konventet hverken havde juridisk kapacitet eller tid nok til at udarbejde både en grundtraktat og detaljerede traktattekster på alle politikområder.

Henning Christophersen pegede på de betydelige usikkerhedsfaktorer, der kan få betydning for resultatet:

- Den irske folkeafstemning
- Institutionernes indbyrdes relationer
- Det Europæiske Råds rolle

I forbindelse med de to sidstnævnte problemstillinger nævnte Henning Christophersen, at som det fungerer i øjeblikket, er det for tilfældigt, hvad stats- og regeringscheferne beskæftiger sig med, og forberedelserne er for dårlige. Men hvis man udstyrer Det Europæiske Råd med et stort bureaukrati, kan det komme til at true Kommissionens forslagsmonopol.

Mht. tidsperspektivet regnede Henning Christophersen med, at man ville blive færdige i sommeren 2003, senest september 2003. Så kunne Berlusconi åbne regeringskonferencen i Rom i december 2003, og den ville kunne afsluttes i sommeren 2004.

I den efterfølgende diskussion blev der bl.a. stillet spørgsmålet: Kan man forestille sig, at Konventet ender med en forfatning for et føderalt Europa? Det svarede Henning Christophersen nej til, hvis man ved føderalt forstå et centralistisk system. Men han gjorde opmærksom på, at "føderalt" opfattes forskelligt. I Tyskland synes man, det er glimrende med et føderalt Europa, idet det betyder, "at de ikke skal bestemme det hele i Bruxelles". I Danmark tager man afstand fra et føderalt Europa, idet man er bange for, at det vil betyde, at "de vil bestemme det hele i Bruxelles". Henning Christophersen opfattede ordene sådan, at et føderalistisk system tager sit udgangspunkt i det centrale, og nævnte som eksempler, at forfatningerne i USA og Tyskland delegerer kompetence til delstaterne. I en konføderal struktur, som man kender den i EU, er det enkeltstaterne, der giver kompetence til fællesskabet.

På et spørgsmål om, hvad de nationale parlamenters rolle kunne blive, nævnte Henning Christophersen muligheden af, at de udpegede et kongreslignende organ, som f.eks. kunne udnævne Kommissionens formand.

Carl Bildt: "EU's plads i den europæiske arkitektur under forandring"

Den tidligere svenske statsminister Carl Bildt anlagde det store historiske perspektiv og beskrev perioden fra 1914 med mordet i Sarajevo til 1989 med murens fald som et mørkt kapitel i Europas historie. I den periode havde Europa eksporteret to verdenskrige og to totalitære regimer. Berlinmuren delte ikke alene en by og et land, men også et kontinent. Han så det, man nu var i færd med, som et forsøg på at genforene Europa, og sagde, at ganske vist er integration vanskeligere end militær afskrækkelse, men integration er bedre til at sikre freden.

Carl Bildt fremhævede sammenhængen mellem mødet i november i Prag, hvor man vil beslutte at udvide NATO's medlemskreds, og Det Europæiske Råds møde i København i december, hvor man forhåbentlig vil træffe beslutning om at udvide EU. Han pegede på, at med enkelte undtagelser er der tale om en sammenfaldende medlemskreds, og ser man de to institutioner under ét, er perspektivet, at man måske i 2014 vil have forenet næsten hele Europa. I den forbindelse pegede Carl Bildt på, at Tyrkiet indtager en nøglestilling i forhold til den muslimske verden. I øjeblikket er der synergi mellem NATO og EU; i fremtiden bliver der måske tale om symbiose. Carl Bildt erkendte, at opbygningen af den føderation af nationalstater kræver megen politisk energi, men han så for sig, at hvis det lykkes, kan det blive en model for den øvrige verden.

I den efterfølgende diskussion blev Carl Bildt spurgt: "Hvorfor skal Konventet lave en forfatning?" Hans svar lød: "Prøv at læse de nuværende traktater. De er komplet uforståelige for almindelige mennesker, hvilket er et demokratisk problem."

Teija Tiilikainen: "Mod en europæisk grundlov"

Professor Teija Tiilikainen, som er den finske regerings repræsentant i Konventet, og som deltager i den arbejdsgruppe, der drøfter at give EU status som juridisk person, trak indledningsvis nogle historiske linjer op i debatten om Europas Fremtid, som begyndte med den tyske udenrigsminister Joska Fischers oplæg i foråret 2000. Hun så EU's konstitutionaliseringsproces som et forsøg på at forenkle og rationalisere traktaterne, så borgerne kan forstå dem, og mente, Konventets arbejde kunne resultere i en grundtaktat, som minder om medlemsstaternes grundlove, samt en almindelig traktat, som indeholdt de mere politiske målsætninger og politikker på konkrete områder. Hun pegede på, at en grundlov for Europa har både en juridisk og en politisk dimension, men beskæftigede sig som forfatningsjurist især med det juridiske.

Teija Tiilikainen opstillede en spidsfindig juridisk sondring mellem en grundlov og en konstitution og definerede (i overensstemmelse med tysk forfatningsretlig tradition) en grundlov som den grundlæggende lov for en stat, som giver staten ny magt, altså legitimerer konkret lovgivning, mens hun opfattede konstitution som et mere alment begreb, som ikke kun finder anvendelse i stater og internationale samarbejdsorganisationer (med ILO og EU som eksempler), men også i idrætsklubber o.lign. Professoren tilføjede, at begrebet "konstitutionalisme" i europæisk politisk tradition og historie var noget mere forpligtende, som betød, at staterne ikke var opfundet af gud, men menneskeskabte institutioner, som skulle tjene til medborgernes bedste og opfylde borgernes behov.

Teija Tiilikainen mente ikke, der var noget nyt eller revolutionerende i, at man i Konventet diskuterer en konstitution for EU, idet mange jurister mener, at allerede med Fællesakten i 1986 skabtes der en konstitution for Fællesskabet. I den forbindelse pegede hun på, at fællesskabsreglerne har forrang for national lovgivning, og at EF-forordninger er direkte bindende for borgerne.

Ifølge Teija Tiilikainen drejer den politiske dimension af en europæisk forfatning sig ikke om at overflytte kompetence til Unionen, men blot om at gøre det tydeligere for borgerne, at EU har en konstitution, og at de følgelig har visse konstitutionelle rettigheder. Hun drog her en parallel til EU-borgerskabet, som ikke indførte ret meget nyt, men gjorde det tydeligt, at traktaterne allerede indeholdt nogle rettigheder for borgerne.

Selv om EU's konstitution på nogle områder har træk til fælles med de nationale grundlove, afviste Teija Tiilikainen i sin konklusion, at der var tale om en europæisk grundlov, idet det i EU er medlemsstaterne, der er de suveræne indehavere af magt, som de aftaler at overdrage dele af til Unionen.

I den efterfølgende diskussion kom professoren ind på, at hvis man indskriver et kompetencekatalog i traktaten, er man gået ganske langt i føderal retning, men samtidig låser man systemet fast. Derfor mente hun ikke, Konventet ville gå så vidt, men blot præcisere de gældende regler og understrege, at man bør blive bedre til at sørge for, at subsidiaritetsprincippet – som er et politisk princip – overholdes. Hun var positiv om at indskrive charteret for grundlæggende rettigheder i traktaten, selv om hun erkendte, at det ikke skabte nye rettigheder, men blot tydeliggjorde de gældende rettigheder.

Paneldebat: "EU's fremtid. Nordiske og europæiske perspektiver"

Ordstyreren på konferencen, den norske statssekretær **Kim TRAAVIK**, opstillede nogle emner, som de inviterede oplægsholdere fra Danmark, Finland, Sverige og Island samt Norge blev bedt om at forholde sig til, nemlig:

- De nationale parlamenters rolle
- Styrkeforholdet mellem EU's institutioner
- Formulering og iværksættelse af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik
- Nye arbejdsformer (Kommissionens hvidbog, åben koordinationsmetode)
- Hvilken betydning får Konventets slutresultat?

Niels Helveg PETERSEN (Det Radikale Venstre, Danmark) tog Carl Bildts sammenkædning af NATO's udvidelse og EU's udvidelse op og så begge dele som et led i bestræbelserne på at hele sårene efter den kolde krig og få Europa til at vokse organisk sammen. Han ville betegne det som en europæisk skandale, hvis det lykkes at udvide NATO, men ikke lykkes mht. EU, idet det ville bekræfte indtrykket fra Balkan af, at Europa kun kan enes, når ameriks sidder for bordenden. Det lægger et uhørt stærkt pres på topmødet i København til december for at nå til principiel enighed om EU's udvidelse.

Niels Helveg Petersen pegede på, at integrationen i Unionen "i virkeligheden" vil fortsætte, uanset hvad Konventet når frem til. Spørgsmålet er, hvor hurtigt man kan blive enige om at følge med på det politiske niveau. Han pointerede, at Konventet kun er første skridt. Derefter følger en regeringskonference, og erfaringen viser, at stats- og regeringscheferne føler sig ret frit stillet, når de sidder og forhandler bag lukkede døre. De er i hvert fald ikke bundet af, hvad Konventet når frem til. Derfor bliver det meget vigtigt, om det, man når frem til, er noget, der har tilslutning i hovedstæderne. I den forbindelse skal man være opmærksom på, at det ikke er sikkert, alle regeringsrepræsentanterne i Konventet "tegner firmaet" eller vil forpligte sig i drøftelserne.

Niels Helveg Petersen mente, det var nødvendigt at forenkle traktaterne og skabe større klarhed, idet de 5 traktatændringer, man havde gennemført i løbet af en kortere årrække, havde gjort komplekset ganske uoverskueligt. Personligt hældede han til den opfattelse, at man ville ende med et forslag til en grundtraktat, bl.a. ud fra det argument, at det er usundt ustandseligt at ændre grundloven. Storbritannien kunne se det som en mulighed for at få en ring; fastslået, at det er nationalstaterne, der er de grundlæggende byggesten i den europæiske konstruktion.

Han mente ikke, Kommissionen ville få mere at skulle have sagt på de "nye" politikområder: euroen, forsvarsdimensionen, udenrigspolitik mv. – snarere tværtimod, idet stats- og regeringscheferne ønsker at træffe de store beslutninger selv.

Mht. inkorporering af charteret for grundlæggende rettigheder i traktaten gennemgik Niels Helveg Petersen de drøftelser, der havde været herom i den arbejdsgruppe, han sidder i. Han redegjorde for, at nogle i arbejdsgruppen går ind for at indskrive charteret i Traktaten, men for sit eget vedkommende anså han det for mest sandsynligt, at man vil nøjes med i den kommende traktat at henvise til principperne i charteret, således at det på den måde kunne få betydning for retsdannelsen i EU. I den efterfølgende diskussion sagde en norsk spørger, at charteret er udformet som et juridisk dokument. Det var Niels Helveg Petersen ikke enig i og tilføjede, at hvis det havde haft karakter af et juridisk bindende dokument, var stats- og regeringscheferne aldrig gået med til det.

På et spørgsmål om, hvorvidt der er nogle fælles nordiske holdninger i Konventet, pegede Niels Helveg Petersen på, at der er et fælles ønske om at beskytte de små staters interesser.

Peter SKAARUP (Dansk Folkeparti, Danmark) henviste til, at næsten halvdelen af de danske vælgere er skeptiske over for udviklingen i EU, hvilket viser sig i forbindelse med de folkeafstemninger, vi jævnligt har. Mens mange sydlige lande ønsker fuld damp på EU-toget,

ser mange i Danmark gerne, at det kører sig i sneglefart, sådan at de lande, som endnu ikke er med, på et tidspunkt kan hoppe på og deltage i et mere uforpligtende samarbejde. Peter Skaarup sagde, at han selv havde været positiv over for de oprindelige tanker med EF som et indre marked, men siden 1992 var han blevet skeptisk over for den politiske overbygning. Han havde derfor støttet de fire danske forbehold og stemt nej til dansk deltagelse i euroen, da han ønskede at bevare den danske krone.

Mens Carl Bildt havde været inde på, at EU skulle udvikle sig til en føderation, havde Henning Christophersen været mere i overensstemmelse med den danske tilbageholdenhed, da han talte om en konføderation. Peter Skaarup advarede mod at bagatellisere de ønsker, visse sydlige lande havde om at gå meget længere mht. integration, og henviste til, at man i 1992 stemte om den Union, som Poul Schlüter i 1986 havde betegnet som "stendød".

I Konventet arbejdede Peter Skaarup for at fastholde EU som et samarbejde mellem nationalstater. Han ønskede at fastholde de danske forbehold over for fælles mønt, fælles forsvarspolitik, fælles retspolitik og unionsborgerskab. Han var imidlertid bange for, at Konventet ville ende med at lægge op til meget mere integration, end man kender i dag. I relation til den sammenligning med Philadelphia-konventet, som Konventets formand, Giscard d'Estaing, havde foretaget i forbindelse med åbningsmødet, pegede Peter Skaarup på, at dengang havde de amerikanere, der vedtog den amerikanske forfatning, haft fælles sprog og fælles religion, mens der i Europa er et sprogligt virvar, som gør, at det er svært at forstå hinanden, hvortil kommer de store kulturelle og religiøse forskelle, som ikke vil blive mindre, hvis man optager Tyrkiet, hvor flertallet er muslimer. Derfor arbejdede Peter Skaarup for at fastholde Europa som nationalstaternes Europa. "Da der ikke eksisterer et europæisk folk, kan EU ikke blive et folkeligt projekt".

Peter Skaarup delte Henning Christophersens vurdering af, at det nok først ville blive i sommeren 2003, der kom til at foreligge et resultat af Konventets arbejde, som man kunne tage stilling til. Han oplevede, at der var nogle skjulte dagsordener. De store lande ønsker en grundtraktat, en EU-forfatning. Peter Skaarup fortalte, at i den arbejdsgruppe vedrørende EU's såkaldte komplementære kompetencer, som han deltog i, var der ikke stemning for at fastlægge et kompetencekatalog, som satte hegnspele for EU's vokseværk – sådan som Anders Fogh Rasmussen havde talt for. Man vil snarere ende med mere Union.

Peter Skaarup kom ind på det betænkelige i, at EU søger at bearbejde befolkningens holdninger ved at yde støtte til personer og institutioner, som har en EU-venlig holdning. I den forbindelse nævnte han de såkaldt Jean Monnet professorater. Han satte også spørgsmålstegn ved, at man yder støtte til regional udvikling i grænseområder med det formål at nedbryde grænserne. Som et eksempel nævnte han, at EU havde ydet støtte til Øresundsbroen, men ikke til Storebæltsbroen.

Peter Skaarup sammenfattede sine synspunkter således: Jeg mener, at EU skal være et rent praktisk samarbejde, mens man skal afstå fra at forsøge at skabe en fælles europæisk identitet på det kulturelle og religiøse område; det skal ikke være et ægteskab, men et bofællesskab.

I den efterfølgende diskussion om mulighederne for fælles nordiske holdninger slog Peter Skaarup til lyd for, at de nordiske regeringer burde melde klart ud, at man ikke ønskede en europæisk forfatning – i stedet for at gå så langt i drøftelserne, at det til sin tid kom bag på borgerne, når regeringerne måske følte sig presset til at gå med til en sådan forfatning.

Søren LEKBERG (Socialdemokratiet, Sverige) henviste til de betænkninger, EU-Nämnden har udarbejdet, og fremhævede, at det er medlemsstaterne, der giver Unionen beføjelser, og skal disse udvides, skal der ske ratifikation i medlemsstaterne. Derfor var han imod en konstitutionel forfatning med en politisk del, som kan ændres uden ratifikation i medlemsstaterne. Han pegede

på, at bestræbelserne på forenkling indebærer en risiko for, at man begynder at forhandle indholdet af traktaterne. Han gik ikke ind for et kompetencekatalog, som vil vanskeliggøre samarbejdet og hæmme en fleksibel udvikling. Han mente, det var tilstrækkeligt, at Kommissionen og Rådet påser, at subsidiaritetprincippet og proportionalitetsprincippet overholdes. Det behøves der ikke et særligt kammer til.

Sören Lekberg, som sidder i arbejdsgruppen vedrørende nationale parlamenter, opfattede regeringen som repræsentant for medlemsstatens parlament, og sagde, at man i de nordiske lande har ganske god kontrol med regeringens optræden i EU-samarbejdet, idet ministrene skal have et mandat fra Europaudvalgene, hver gang de skal forhandle i Ministerrådet. Han tilføjede, at det samme gælder, når regeringsrepræsentanterne skal tage stilling på regeringskonferencen.

Kimmo KILJUNEN (Socialdemokratiet, Finland) henviste til det bifald, Giscard d'Estaing havde fået, da han på Konventets åbningsmøde havde sagt, at det gælder om at nå frem til én tekst, og tilføjede, at også andre i Konventet er ambitiøse og ønsker at være med til at præge Europas forfatning. Han mente, Konventet havde samme potentiale som Philadelphia-konventet i 1787 og kunne være med til at skabe et nyt, overnationalt Europa. Han betegnede det som gammeldags at diskutere, om det, man er ved at bygge op, er noget føderalt eller noget konføderalt, idet det er begreber, som hørte hjemme i en tid, hvor suverænitet var noget absolut. Som medlem af Konventet opfattede han det som en historisk opgave at være med til at skabe en ny post-national institution, som på globalt plan kunne være en model for andre lande. Kimmo Kiljunen forudså, at efterhånden som Konventets arbejde skrider frem, vil de politiske grupper komme til at spille en større rolle.

Den eneste institution i det nuværende EU, som ifølge Kimmo Kiljunen havde en demokratisk basis, var Europa-Parlamentet, selv om det endnu ikke var et helt rigtigt parlament. Han omtalte den metamorfose, der sker med den finske minister, som i Helsingfors repræsenterer den udøvende magt, men som lige pludselig bliver lovgivende magt, når han rejser til Bruxelles. Derfor opfordrede Kimmo Kiljunen andre lande til at opbygge et kontrolsystem efter dansk/svensk/finsk mønstre, som kontrollerer ministrene, når de optræder i Ministerrådet.

I den efterfølgende debat pegede en af de norske spørgere på den store spændvidde, der var i holdningerne hos konventsmedlemmerne, eksemplificeret ved at de danske og svenske indledere talte om "vi og EU", mens Kimmo Kiljunen fra Finland talte om, hvordan "vi i EU" kan klare problemerne.

Hjálmar Árnason (Fremskridtspartiet, Island) henviste til, at Island måtte bøje sig for så godt som alle beslutninger i EU uden at have indflydelse på dem, og fandt det derfor vanskeligt at forstå, at Island ville miste sin suverænitet, hvis det gik ind i EU, mens Danmark, som har indflydelse på beslutningerne i EU, har mistet sin suverænitet for evigt. Han forklarede, at når Island ikke har søgt medlemskab i EU, skyldes det én ting, nemlig den fælles fiskeripolitik. Han pegede på, at fiskeripolitikken i EU var udformet for stater, som havde fælles fiskerifarvande. Den passer derfor ikke på Island, som har sine egne fiskeressourcer. Før EU indser, at Island aldrig kan give afkald på dem, kan der ikke blive tale om medlemskab. Hjálmar Árnason tilføjede, at efter hans opfattelse var det afgørende for det norske nej, at EU ikke ville respektere de norske fiskerirettigheder.

Julie CHRISTIANSEN (Høyre, Norge) sagde indledningsvis, at hun fandt det svært at tage stilling til de spørgsmål, ordstyreren havde opstillet, idet Norge som bekendt ikke er medlem af EU og ikke deltager i Konventet. Hun fandt det imidlertid interessant at se den styrkelse af demokratiet i EU, der er sket siden Norge sidst stemte nej, og de bestræbelser, Konventet udfolder for yderligere at styrke demokratiet. Hun nævnte, at for Norge som medlem af EØS-samarbejdet er Kommissionen den vigtigste kanal ind i EU. Derfor vil det få betydning for Norge, hvis arbejdet i Konventet resulterer i en svækkelse af Kommissionens rolle. I øvrigt

pegede hun på, at EØS-aftalen ikke giver Norge nogen indflydelse på Lissabon-processens åbne koordinationsmetode. Hun kritiserede, at EØS-aftalen, som var tænkt som noget, der skulle fremme dynamikken, ikke havde fulgt med udviklingen og faktisk virkede konserverende og hæmmende på en udvikling af samarbejdet. Hun nævnte, at det traditionelle norske standpunkt har været, at nationalstaten skal beholde mest mulig magt, og at EU i hvert fald kun kan få mere magt, hvis nationalstaterne i enighed beslutter det.

Med venlig hilsen

Bjørn Einersen